

Проект

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«Спеціальна освіта»

Першого (бакалаврського) рівня

за спеціальністю 016 Спеціальна освіта

спеціалізацією 016.01 Логопедія

галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

Освітня кваліфікація: Бакалавр спеціальної освіти

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

Голова Вченої ради _____/Ігор ЦЕПЕНДА/

Протокол № ____ від «____» _____ 2024 р.

Освітня програма вводиться в дію з
«1» вересня 2024 р.

Ректор _____/Ігор ЦЕПЕНДА/

Наказ № ____ від «__» _____ 2024 р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ освітньо-професійної програми

ЗАПРОПОНОВАНО:

Гарант освітньо-професійної програми: Оксана ДЖУС, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри логопедії та інноваційних технологій в інклюзії

Члени робочої групи:

Зоряна ЛЕНІВ, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри;

Володимир МИЦЬКО, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри;

Наталія МИТНИК, кандидат медичних наук, заступник медичного директора з хірургічної та неонатальної роботи Івано-Франківської обласної дитячої клінічної лікарні, лікар анестезіолог дитячий вищої кваліфікаційної категорії, позаштатний експерт Національної служби здоров'я України з неонатології;

Оксана ЯКИМІВ, Заслужений працівник освіти України, директор Вигодської спеціальної школи Івано-Франківської обласної ради, вчитель-логопед, голова Івано-Франківського обласного осередку ВГО «Асоціація тифлопедагогів України», голова правління громадської організації «Крок у життя» (STEP INTO LIFE), доцент кафедри;

Галина ЛУКАЧОВИЧ, аспірант Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (III курс, Спеціальна освіта), вчитель-логопед, асистент кафедри;

Надія ШПИТКО, випускниця ОП «Спеціальна освіта», здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 016 Спеціальна освіта спеціалізації 016.01 Логопедія (ОП «Інклюзія в освіті») Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, голова Асоціації випускників-логопедів кафедри;

Ліля ТІТОВА, здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 016 Спеціальна освіта спеціалізації 016.01 Логопедія Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, стипендіат Президента України.

ВНЕСЕНО:

Кафедрою логопедії та інноваційних технологій в інклюзії

Протокол № _____ від «___» _____ 2024 р.

Завідувач кафедри початкової

освіти _____ Оксана ДЖУС

ПОГОДЖЕНО:

Вченою радою Факультету управління

Протокол № _____ від «___» _____ 2024 р.

Голова вченої ради _____ Ірина П'ЯТНИЧУК

НАДАНО ЧИННОСТІ

Наказ ректора № _____ від «____» _____ 2024 р.

ВВЕДЕНО В ДІЮ З:

« ____ » вересня 2024 р.

Навчально-методичний відділ

Начальник _____ Ірина СОЛОНЕЦЬ

Освітньо-професійна програма «Спеціальна освіта» першого (бакалаврського) рівня, галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 016 Спеціальна освіта була запроваджена в 2019 р. після попереднього вивчення ринку праці, потреб дійсних і потенційних роботодавців, а також практик упровадження подібних освітніх програм, затверджена Вченою радою Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол № 6 від «26» червня 2019 р.) та введена в дію з 1 вересня 2019 р. наказом ректора № 17/20-с від 27. 06 .2019 року.

У 2020 році, відповідно до Положення про освітні програми у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора, № 61 від «31» січня 2020 року) та затвердженням нового стандарту вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня вищої освіти – ступеня бакалавра – з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 016 Спеціальна освіта, освітню програму було оновлено й приведено у відповідність до стандарту, затверджено Вченою радою Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол № 7 від «31» серпня 2020 р.) та введено в дію з 1 вересня 2020 р. наказом ректора № 20/20-с від 31. 08. 2020 року

За результатами акредитації Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти у 2021 р. до освітньої програми «Спеціальна освіта» були внесені зміни, що зумовлені необхідністю уточнення її змісту, а також враховано відгуки від викладачів, студентів, керівників баз практик і роботодавців із низкою побажань щодо оптимізації окремих компонентів освітньо-професійної програми (затверджено Вченою радою Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол № 7 від «30» серпня 2021 р.) та введено в дію з 1 вересня 2021 р. наказом ректора № 30/20-с від 31. 08. 2021 року).

Зміни до освітньо-професійної програми у розділі «Формування спеціальних (фахових) компетентностей», опису предметної області зумовлені низкою чинників, які були виявлені упродовж реалізації освітньої програми (навчального плану, написання робочих програм та силабусів навчальних дисциплін, проведення практичної підготовки) у 2021-2022 н. р. та 2022-2023 н.р., 1 семестру 2023-24 н. р. та Наказом МОН № 1583 від 29.12.2023 «Про внесення змін до деяких стандартів вищої освіти».

Освітньо-професійна програма розроблена робочою групою у складі:

1. **Оксана ДЖУС**, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри логопедії та інноваційних технологій в інклюзії.
2. **Зоряна ЛЕНІВ**, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри.
3. **Володимир МИЦЬКО**, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри.
4. **Наталія МИТНИК**, кандидат медичних наук, заступник медичного директора з хірургічної та неонатальної роботи Івано-Франківської обласної дитячої клінічної лікарні, лікар анестезіолог дитячий вищої кваліфікаційної категорії, позаштатний експерт Національної служби здоров'я України з неонатології
5. **Оксана ЯКИМІВ**, Заслужений працівник освіти України, директор Вигодської спеціальної школи Івано-Франківської обласної ради, вчитель-логопед, голова Івано-Франківського обласного осередку ВГО «Асоціація тифлопедагогів України», голова правління громадської організації «Крок у життя» (STEP INTO LIFE), доцент кафедри.
6. **Галина ЛУКАЧОВИЧ**, аспірант Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (ІІІ курс, Спеціальна освіта), вчитель-логопед, асистент кафедри.
7. **Надія ШПИТКО**, випускниця ОП «Спеціальна освіта», здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 016 Спеціальна освіта спеціалізації 016.01 Логопедія (ОП «Інклюзія в освіті») Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, голова Асоціації випускників-логопедів кафедри.
8. **Ліля ТІТОВА**, здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 016 Спеціальна освіта спеціалізації 016.01 Логопедія Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, стипендіат Президента України.

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

**1.Профіль освітньої програми
зі спеціальності 016 «Спеціальна освіта»**

1. Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника Факультет управління Кафедра логопедії та інноваційних технологій в інклюзії
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	<i>Ступінь вищої освіти</i> – бакалавр <i>Освітня кваліфікація</i> – бакалавр спеціальної освіти <i>Кваліфікація в дипломі:</i> Бакалавр. 016 Спеціальна освіта.
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма «Спеціальна освіта» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра. Одиничний. 240 кредитів ЄКТС. Термін навчання – 3 роки 10 місяців.
Наявність акредитації	До 01 липня 2027 р. (Сертифікат Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти № 2576 від 17.12.2021)
Цикл / рівень	НРК України – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень
Передумови	Наявність повної загальної середньої освіти. Для здобуття ступеня бакалавра на основі ступеня молодшого бакалавра ЗВО має право визнати та перезарахувати не більше ніж 120 кредитів ЄКТС, отриманих в межах попередньої освітньої програми підготовки молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста) за спеціальностями галузей знань 01 – Освіта/Педагогіка і 22 Охорона здоров'я та не більше ніж 60 кредитів ЄКТС, отриманих в межах попередньої освітньої програми підготовки молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста) за іншими спеціальностями. На основі ступеня «фаховий молодший бакалавр» заклад вищої освіти має право визнати та перезарахувати не більше ніж 60 кредитів ЄКТС, отриманих за попередньою освітньою програмою фахової передвищої освіти. Прийом на основі ступенів «молодший бакалавр»,

	«фаховий молодший бакалавр» або освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст» здійснюється за результатами зовнішнього незалежного оцінювання в порядку, визначеному законодавством. Умови вступу визначаються правилами прийому до Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.
--	--

Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	5 років
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://surl.li/pgfzz

2. Мета освітньої програми

Підготовка фахівців у сфері спеціальної та інклюзивної освіти, здатних розв'язувати складні задачі, практичні проблеми у цій сфері з метою корекції і компенсації порушень психофізичного розвитку осіб з особливими освітніми потребами, їх комплексного розвитку та реалізації стратегій логопедичного впливу у різні вікові періоди.

Мета ОПП відповідає Стратегії розвитку університету на 2020-2027 роки.

3. Характеристика освітньої програми

Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка; Спеціальність 016 Спеціальна освіта Спеціалізація – 016.01 Логопедія. Об'єкт вивчення: корекційно-розвивальний та реабілітаційний процеси; теоретико-методичні диференційовані системи попередження і подолання порушень психічного та (або) фізичного розвитку та корекційного навчання і виховання осіб з особливими освітніми потребами різних вікових категорій, способи організації ефективної взаємодії учасників освітнього процесу, зумовлені закономірностями та особливостями змісту корекційно-педагогічної діяльності. Цілі навчання: підготовка фахівців, які здатні розв'язувати складні задачі і практичні проблеми спеціальної освіти з метою корекції і компенсації порушень психофізичного розвитку осіб з особливими освітніми потребами різних вікових груп, зокрема, порушень мовленнєвого розвитку. Теоретичний зміст предметної області: поняття,
--	--

	категорії, термінологія, концепції у галузі спеціальної та інклюзивної освіти, принципи та їх використання, методи корекційної педагогіки та спеціальної психології. Методи, методики та технології: загальнонаукові й психолого-педагогічні методи, сучасні методи корекційно спрямованого навчання (теоретико-інформаційні, практико-операційні, пошуково-творчі, методи організації самостійної роботи, контрольні-оцінювальні), пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, частково-пошукові, евристичні, дослідницькі, індуктивні, дедуктивні, технічні, способи організації корекційного освітнього процесу, технології урочної й позаурочної діяльності у спеціальних закладах освіти та закладах освіти з інклюзивним навчанням. Інструменти та обладнання: сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та програмні продукти; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні; спеціальна апаратура та інструменти, необхідні у процесі надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг особам з особливими освітніми потребами, зокрема, особам з порушенням мовлення.
--	--

Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна. Спеціалізаційні аспекти: практична підготовка до роботи логопедом. Освітньо-професійна підготовка бакалавра носить прикладний характер; структура програми передбачає динамічне, інтегративне та інтерактивне навчання. Програма пропонує комплексний підхід до здійснення діяльності в сфері спеціальної освіти (логопедії) та реалізує це через навчання та практичну підготовку. Дисципліни та модулі, включені в програму, орієнтовані на актуальні напрями, в рамках яких можлива подальша професійна та наукова кар'єра здобувача.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Фокус освітньої програми зосереджений на триєдній місії і стратегії Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника: освіта – наука – регіон. Освітня програма спрямована на підготовку фахівців для професійної діяльності у сфері інклюзії та спеціальної освіти. Програма навчання забезпечує синтез наукових з базових знань із педагогіки, психології, медицини, що є основою становлення майбутнього фахівця-логопеда. Освітня програма містить набір професійно-орієнтованих дисциплін, покликаних підготувати фахівців у сфері спеціальної освіти, інклюзії, здатних розв'язувати складні задачі і практичні проблеми у цій сфері з метою корекції і компенсації порушень психофізичного розвитку осіб з особливими освітніми потребами різних вікових груп,

	насамперед, з акцентуацією на здобутті навичок та знань у сфері навчання, виховання, корекції та реабілітації дітей з порушенням мовлення. Актуальність і затребуваність освітньо-професійної програми полягає, насамперед, у регіональній специфіці: кількість дітей з особливими освітніми потребами, які навчаються в інклюзивних класах закладів загальної середньої освіти, закладів дошкільної освіти з інклюзивним вихованням, груп з інклюзивним вихованням, дітей з особливими освітніми потребами у групі, дітей з інвалідністю на Івано-Франківщині стрімко зростає, і, відповідно, гостро постає потреба в асистентах вихователя та асистента вчителя. Доцільність упровадження освітньої діяльності за освітньою програмою «Спеціальна освіта» спеціальності 016 «Спеціальна освіта» спеціалізації 016.01 Логопедія обумовлена актуальним запитом в Україні та Івано-Франківщині компетентних спеціалістів-логопедів, вчителів-логопедів, асистентів учителів, асистентів вихователів, які змогли б заповнити потреби на ринку праці Прикарпаття, та нагальній потребі у таких фахівцях медичних, освітніх та реабілітаційних закладів, яка буде зростати внаслідок реформування системи освіти й охорони здоров'я, та стане важливим кроком до переходу від медичної до біопсихосоціальної моделі інклюзивної освіти. При розробці програми були враховані загальнолюдські та національні цінності, моральні, етнокультурні особливості українського суспільства та регіону.
--	--

Особливості програми	Інтегрована підготовка, що поєднує практичну спрямованість навчання на спеціальну освіту осіб з особливими освітніми потребами (насамперед мовленнєвими порушеннями). Поглиблене вивчення питань інклюзії, раннього втручання та психологічних аспектів спеціалізації 016.01 «Логопедія». Освітня програма «Спеціальна освіта» спеціальності 016 Спеціальна освіта (спеціалізація 016.01 Логопедія) є поєднанням освітніх, наукових та професійних надбань сучасної педагогіки, психології, медицини, що відповідає парадигмі міждисциплінарного фасилітативного навчання, та сприяє реалізації стратегій логопедичного впливу у різні вікові періоди. Унікальність освітньої програми обумовлена залученням до формування її змісту та викладацької діяльності провідних науковців України та фахівців-практиків: медиків, психологів, управлінців, учителів та вихователів спеціальних закладів освіти, громадських діячів та батьків дітей з особливими освітніми потребами, вивчення міжнародного досвіду у цій сфері та врахування національних і культурних особливостей регіону. З метою забезпечення спеціальності 016 «Спеціальна освіта» (016.01 Логопедія) належним рівнем практичної професійної підготовки зміст навчальної та виробничої практик (30 кредитів, 4,5,6,7, 8 семестри), покликаний вповні реалізувати програмні результати навчання. Наскрізна практикоорієнтованість освітньо-професійної програми системно доповнюється шляхом залучення студентів до роботи навчально-виробничої лабораторії кафедри, наукових студентських гуртків, що функціонують при кафедрі, а також у тісній співпраці з Міжнародним інститут інклюзії (TOB MII), громадською організацією «SMART-Persone» та базами практик (укладено понад 40 угод).
------------------------------------	--

4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Сфера працевлаштування: спеціальні заклади дошкільної та загальної середньої освіти, заклади дошкільної та загальної середньої освіти зі спеціальними та інклюзивними групами/класами, позашкільні заклади освіти, навчально-реабілітаційні центри, реабілітаційні та медичні установи, інші заклади системи Міністерства освіти і науки України, Міністерства соціальної політики України, Міністерства охорони здоров'я, які надають психолого-педагогічні, корекційно-розвиткові та

	реабілітаційні послуги дітям з особливими освітніми потребами та особам з інвалідністю. Здійснюється замовником (стейкхолдером) на первинні посади вчителя-дефектолога (логопеда). Професійні назви робіт: 2340 Вчитель-дефектолог 2340 Вчитель-логопед 2340 Консультант психолого-медико-педагогічної консультації (Інклюзивно-ресурсного центру) 3330 Асистент вчителя-логопеда, асистент вчителя з корекційної освіти, асистент вчителя-логопеда 3340 Асистент вчителя, асистент вчителя-дефектолога, асистент вчителя-реабілітолога 33229. 23169 – Логопед
Академічні права випускників	Продовження освіти за програмою другого (магістерського) рівня вищої освіти (7 рівня НРК, другого циклу FQ-EHEA, 7 рівня EQF-LLL). Набуття додаткових кваліфікацій у системі освіти дорослих.
5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентоцентроване навчання, проблемно-орієнтоване та фасилітативне навчання, навчання через тренінги, майстеркласи фахівців-практиків тощо. Програмою передбачено навчання із застосуванням методики максимальної активізації здобувачів вищої освіти під час занять шляхом організації ділових ігор, виконання творчих завдань, підготовки презентацій, рефератів, доповідей і повідомлень. До викладання залучаються висококваліфіковані викладачі та фахівці в галузі спеціальної освіти. Під час навчання акцентується увага на проблемних та актуальних питаннях провідних галузей дефектологічної науки та практичної діяльності. Стимулюється самонавчання здобувачів вищої освіти та групові завдання з метою набуття навичок командної роботи та самостійного пошуку вирішення проблеми. Практичні навички набуваються під час проходження відповідного виду практики. Навички наукових досліджень закріплюються під час написання курсових робіт.

Оцінювання	Система оцінювання здобувачів вищої освіти передбачає усне і письмове опитування, поточне та підсумкове тестування, захисти курсових робіт, звітів про проходження практики, перевірку індивідуальних наукових і творчих завдань, контрольних робіт, завдань для самостійної роботи, презентаційних проєктів, підсумкову атестацію, які дозволяють перевірити сформованість загальних та спеціальних (фахових) компетентностей, програмних результатів навчання, заявлених в освітньо-професійній програмі. Оцінювання здійснюється за національною («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», «зараховано /не зараховано»), Європейською кредитно-трансферною системою ECTS (A, B, C, D, E, FX, F) та накопичувальною 100-бальною шкалами.
6. Програмні компетентності	

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно-педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів дефектології і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності :	ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК-5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК-6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними

	знаннями. ЗК-8. Здатність працювати в команді. ЗК-9. Здатність до міжособистісної взаємодії. ЗК-10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)
Спеціальні (фахові) компетентності	СК-15. Здатність аргументовано відстоювати власні професійні переконання, дотримуватись їх у власній фаховій діяльності. СК-16. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку. СК-17. Здатність до реалізації базових знань про клінічні підходи до визначення труднощів функціонування дитячого організму при типовому та порушеному розвитку; особливості центральної нервової системи та вищих нервових функцій осіб з порушенням мовлення для забезпечення ефективного логопедичного впливу на розвиток їхньої мовленнєвої діяльності у різні вікові періоди. СК-18. Здатність до інтеграції та реалізації знань про особливості та закономірності мовленнєвого розвитку в онтогенезі та дизонтогенезі; взаємозв'язок мовлення, мислення і свідомості; психолінгвістичні основи мовленнєвої діяльності як основи реалізації стратегій логопедичного впливу у різні вікові періоди. СК-19. Здатність використовувати у професійній діяльності знання про причини, механізми, структуру, симптоматику дислалії, ринолалії, дизартрії, порушень голосу, затримка мовленнєвого розвитку, фонетико-фонематичний недорозвиток, загальний недорозвиток мовлення, порушень темпо-ритмічної складової мовлення, алалії, труднощів у навчальній діяльності (дисграфії, дислексії, дискалькулії), набутих розладів мовлення та спілкування. СК-20. Здатність здійснювати оцінювання (діагностику) рівня сформованості мовленнєвих функцій та мовленнєвої діяльності; аналізувати та систематизувати одержані результати у процесі складання психолого-педагогічного та логопедичного висновку. СК-21. Здатність використовувати у професійній діяльності системні знання про методики, технології і засоби корекційно-розвивального впливу на психомоторний, когнітивний та мовленнєвий розвиток осіб з порушенням мовлення.

7. Програмні результати навчання

Результати навчання

РН1. Знати сучасні теоретичні основи спеціальної освіти відповідно до спеціалізації, застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, релевантні статистичні методи обробки отриманої інформації, узагальнювати результати дослідження.

РН2. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти.

РН3. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань.

РН4. Аргументувати, планувати та надавати послуги раннього втручання відповідно до рівня функціонування, обмеження життєдіяльності і здоров'я дитини.

РН5. Розуміти принципи, методи, форми та сутність організації освітньо-корекційного процесу в різних типах закладів.

РН6. Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб зособливими освітніми потребами з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.

РН7. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом.

РН8. Організовувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку, діагностико-консультативну діяльність.

РН9. Мати навички комплектування та організації діяльності спеціальних закладів освіти, спеціальних груп у закладах дошкільної освіти, спеціальних класів у закладах загальної середньої освіти тощо.

РН10. Здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (інтелекту, мовлення, зору, слуху, опорно-рухових функцій тощо), реалізовувати корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.

РН11. Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби раннього втручання, розвитку і корекції, навчання і виховання, реабілітації і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами.

РН12. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дитини з особливими освітніми потребами.

РН13. Володіти методиками сприяння соціальній адаптації осіб з особливими освітніми потребами, їхньої підготовки до суспільної

та виробничої діяльності.

РН14. Реалізовувати психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії у ролі вчителя-дефектолога, асистента вихователя закладу дошкільної освіти, асистента вчителя закладу загальної середньої освіти тощо.

РН15. Застосовувати у професійній діяльності сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та програмні продукти; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні; спеціальну апаратуру та інструменти.

РН16. Приймати обґрунтовані рішення з урахуванням цілей, ресурсних і законодавчих обмежень, ціннісних орієнтирів.

РН17. Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.

РН18. Застосовувати у професійній діяльності базові знання про клінічні підходи до визначення труднощів функціонування дитячого організму при типовому та порушеному розвитку; особливості діяльності центральної нервової системи та вищих психічних функцій; визначення локалізації мовленнєвих зон кори головного мозку та порушень при їх ураженні для забезпечення ефективного логопедичного впливу при дизонтогенезі у різні вікові періоди.

РН19. Інтегрувати у професійну діяльність знання про закономірності та особливості мовленнєвого розвитку в онтогенезі та дизонтогенезі; психолінгвістичні основи мовленнєвої діяльності для реалізації стратегій логопедичного впливу у різні вікові періоди.

РН20. Знати та розуміти причини, механізми, структуру, симптоматику дислалії, ринолалії, дизартрії, порушень голосу, затримки мовленнєвого розвитку, фонетико-фонематичного неорозвитку, загального недорозвитку мовлення, порушень темпоритмічної складової мовлення, алалії, труднощів у навчальній діяльності (дисграфія, дислексія, дискалькулія), набутих розладів мовлення та спілкування.

РН21. Добирати та застосовувати методики психолого-педагогічного і логопедичного обстеження осіб з порушенням мовлення, визначати стан сформованості мовлення у різні вікові періоди; рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та формулювати психолого-педагогічний та логопедичний висновок.

РН22. Добирати і застосовувати у професійній діяльності методики, технології, засоби педагогічного впливу та реабілітації осіб з порушенням мовлення у різні вікові періоди для здійснення корекційно-розвавального впливу на психомоторний, когнітивний та мовленнєвий розвиток осіб з різними мовленнєвими порушеннями.

РН23. Розуміти важливість відповідального стану до здоров'я та уміти раціонально використовувати ресурси особистості.

	РН24. Уміти вирішувати проблеми та приймати рішення у складних практичних ситуаціях, демонструючи лідерські якості та навички ефективної командної взаємодії. РН25. Демонструвати соціальну відповідальність та свідому поведінку, слідувати демократичним та гуманістичним цінностям у професійній та громадській діяльності.
8. Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Кандидати і доктори педагогічних наук, кандидати медичних наук, кандидати психологічних наук. До освітнього процесу на ОПП систематично залучаються фахівці-практики у сфері спеціальної освіти, психології з України та закордону. НПП кафедри, що забезпечують навчальний процес і є розробниками ОПП, мають відповідну освіту та (або) пройшли стажування, систематично підвищують кваліфікацію.
Матеріально-технічне забезпечення	Базою для підготовки здобувачів є 8 аудиторій гуманітарного корпусу за адресою Шевченка 57, з яких 5 лекційних аудиторій обладнані мультимедійною апаратурою, що становить 62,5%, та 7 спеціалізованих комп'ютерних лабораторій інформаційно-обчислювального центру, інноваційний клас Центру інноваційних технологій MOPEd https://projects.pnu.edu.ua/category/moped/, Молодіжний центр PARAGRAPH, проектно-освітній центр «Агенти змін» http://agencyzmin.pnu.edu.ua/ua. Матеріальна і соціальна інфраструктура ОП забезпечена 4 гуртожитками, медичним пунктом, комплексом студентських їдалень, стадіоном «Наука» з побутовими та навчальними приміщеннями, тренажерним залом, трьома спортивними залами, басейном і пристанню для спортивних човнів. Концепцією розвитку ЗВО передбачено будівництво студентського гуртожитку, на умовах угоди між університетом та Республікою Польща будується Центр для проведення зустрічей української та польської студентської молоді та спільний архітектурний проект з Варшавським університетом щодо відновлення астрономічної обсерваторії на горі Піп Іван.

Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Internet-центр, бібліотека з 14 читальними залами, електронна бібліотека повнотекстових видань (доступ http://lib.pu.if.ua/elibrary.php). Бібліотечний фонд забезпечений підручниками, навчальними посібниками, методичними виданнями тощо; передплачуються основні фахові періодичні видання України, в т.ч. зі спеціальності, http://lib.pnu.edu.ua/files/zhytnal2020.doc. Також є перелік електронних періодичних видань, каталоги періодичних видань, починаючи з 1939-2020 рр. відкритий доступ до наукової періодики України – НБУВ. http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=F&I21DBN=UJRN&P21D BN=UJRN&S21CNR=20&Z21ID= та вільний відкритий доступ до наукометричних баз Scopus та Web of Science. Навчально-методичне забезпечення розробляється та систематично оновлюється науково-педагогічними працівниками кафедри, розміщується на сайті кафедри (силабуси дисциплін), платформі дистанційного навчання, бібліотечних фондах.
---	---

9. Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Відповідно до «Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника»
Міжнародна кредитна мобільність	Відповідно до «Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника»
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Відповідно до «Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника»
	Не передбачено

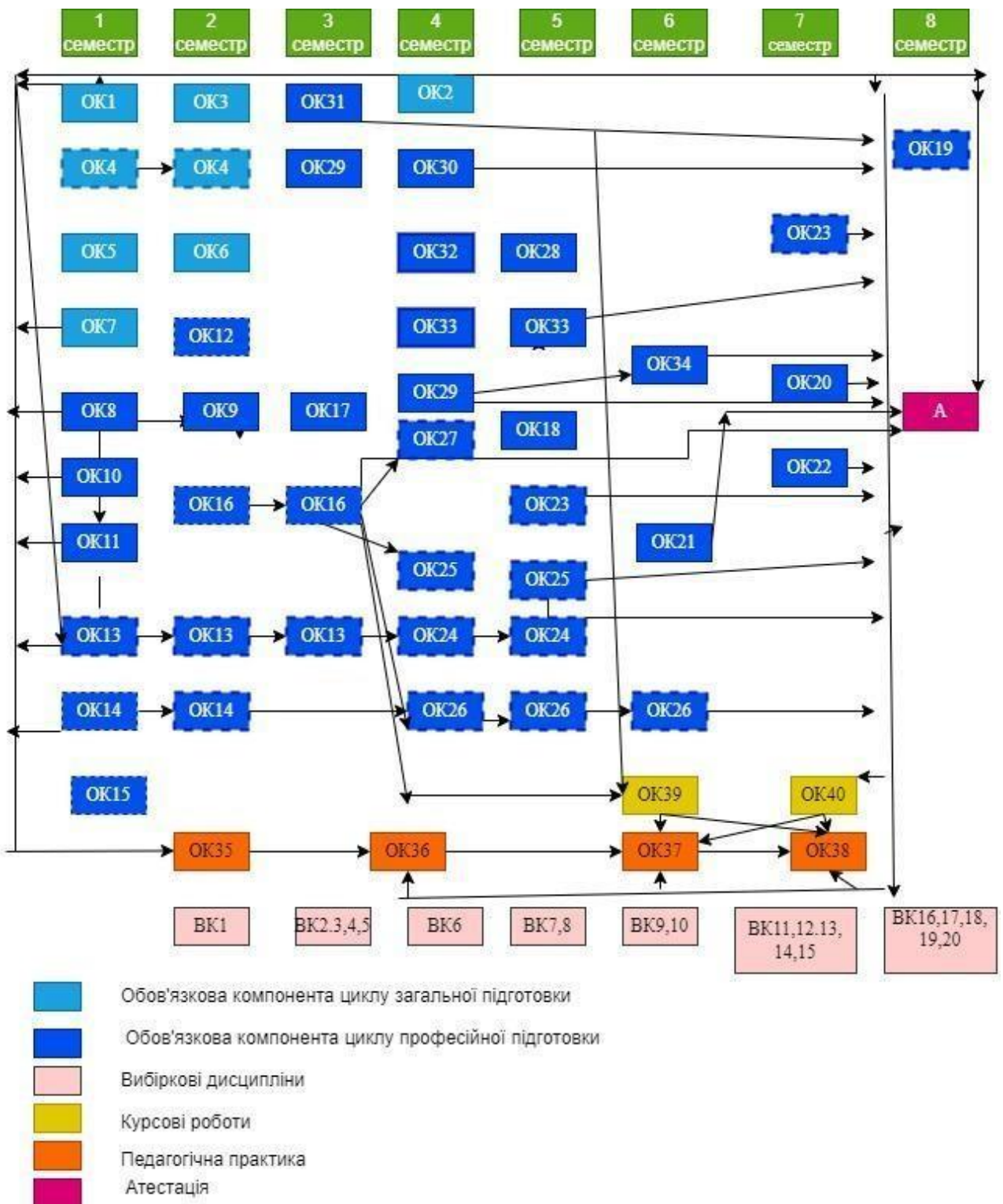
**1.Перелік компонент освітньо-професійної програми
та їх логічна послідовність**
1.1.Перелік компонент ОПП

	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проєкти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
OK1	Університетські студії: вступ до спеціальності "Спеціальна освіта"	3	Залік
OK 2	Історія України	3	Залік
OK 3	Українська мова за професійним спрямуванням	3	Екзамен
OK 4	Іноземна мова за професійним спрямуванням	6	Екзамен
OK 5	Інформаційно-комунікаційні технології в спеціальній освіті	3	Залік
OK 6	Основи медичних знань у галузі спеціальної освіти з першою домедичною допомогою	3	Залік
OK 7	Анатомія, фізіологія та патологія дітей з основами генетики	3	Залік
OK 8	Загальна педагогіка і педагогічна деонтологія	6	Екзамен
OK 9	Спеціальна педагогіка з історією	9	Екзамен
OK 10	Загальна і спеціальна психологія	6	Екзамен
OK11	Клінічні підходи до визначення труднощів функціонування дитячого організму	3	Екзамен
OK12	Тренінги професійного зростання	3	Залік
OK13	Фонетика та фонологія з основами аудіології	3	Залік
OK14	Інклюзія в освіті	6	Залік
OK15	Основи педагогічних та психологічних досліджень у спеціальній освіті	3	Екзамен
OK 16	Раннє втручання	3	Залік
OK17	Неврологічні основи логопедії	3	Екзамен
OK18	Психологія розвитку: онтогенез, дизонтогенез	3	Залік
OK 19	Логопсихологія	3	Залік
OK 20	Комплексна діагностика при порушенні мовлення з консультуванням	6	Екзамен
OK 21	Логопедія (основи, дислалія)	3	Екзамен
OK 22	Логопедія (затримка мовленнєвого розвитку, загальний недорозвиток мовлення)	3	Екзамен

ОК 23	Спеціальні методики розвитку мовлення з логоритмікою для дітей раннього та дошкільного віку	3	Залік
ОК 24	Логопедія (дизартрія)	6	Екзамен
ОК 25	Логопедія (алалія, афазія)	6	Екзамен
ОК 26	Логопедія (ринолалія, порушення голосу)	3	Екзамен
ОК 27	Логопедія (дисграфія, дислексія)	3	Екзамен
ОК 28	Стратегії подолання труднощів у навчальній діяльності (дисграфія, дислексія, дискалькулія)	3	Екзамен
ОК 29	Спеціальні методики навчання дітей молодшого дошкільного віку з тяжкими порушеннями мовлення	6	Екзамен
ОК 30	Соціальна адаптація та виховання дітей з особливими освітніми потребами	6	Екзамен
ОК 31	Логопедія (набуті розлади мовлення та комунікації)	3	Залік
ОК 32	Курсова робота зі спеціальної педагогіки	3	Екзамен
ОК 33	Курсова робота з логопедії	3	Екзамен
ОК 34	Пропедевтична практика	6	Залік
ОК 35	Навчальна практика	9	Залік
ОК 36	Виробнича практика у закладах освіти з інклюзивним навчанням	9	Залік
ОК 37	Виробнича практика у спеціальних закладах освіти	9	Залік
ОК 38	Виробнича практика в ІРЦ та медичних інституціях	9	Залік
ОК 39	Атестаційний екзамен зі спеціальної педагогіки та логопедії	3	Екзамен
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		156	
Вибіркові компоненти ОП			
ВК1	Загальноуніверситетські вибіркові дисципліни (фізична культура (за видами спорту) / фізична культура)	3	Залік
ВК2	Загальноуніверситетські вибіркові дисципліни	3	Залік
ВК3	Вибіркові дисципліни	3	Залік
ВК4	Вибіркові дисципліни	3	Залік
ВК5	Вибіркові дисципліни	3	Залік
ВК6	Вибіркові дисципліни	3	Залік
ВК7	Вибіркові дисципліни	3	Залік

BK8	Вибіркові дисципліни	3	Залік
BK9	Вибіркові дисципліни	3	Залік
BK10	Вибіркові дисципліни	3	Залік
BK11	Вибіркові дисципліни	3	Залік
BK12	Вибіркові дисципліни	3	Залік
BK13	Вибіркові дисципліни	3	Залік
BK14	Вибіркові дисципліни	3	Залік
BK15	Вибіркові дисципліни	3	Залік
BK16	Вибіркові дисципліни	3	Залік
BK17	Вибіркові дисципліни	3	Залік
BK18	Вибіркові дисципліни	3	Залік
BK19	Вибіркові дисципліни	3	Залік
BK20	Вибіркові дисципліни	3	Залік
Загальний обсяг вибірових компонент:		60	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240	

Структурно-логічна схема ОПП

3. Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація випускників освітньої програми «Спеціальна освіта» здійснюється у формі атестаційного іспиту, що передбачає перевірку досягнення результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти для спеціальності 016 Спеціальна освіта для першого (бакалаврського) рівня та цією освітньою програмою. Атестація завершується видачею документа державного зразка про присудження ступеня бакалавра спеціальної освіти.
Вимоги до кваліфікаційного екзамену	Атестаційний іспит має передбачати перевірку досягнення результатів навчання, визначених цим стандартом та освітньою програмою.

Гарант
освітньо-професійної програми

Оксана ДЖУС

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	O1	O2	O3	O4	O5	O6	O7	O8	O9	O10	O11	O12	O13	O14	O15	O16	O17	O18	O19	O20	O21	O22	O23	O24	O25	O26	O27	O28	O29	O30	O31	O32	O33	O34	O35	O36	O37	O38	O39	O88		
IK	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		
3K01	X	X		X						X		X	X																									X		X		
3K02		X		X	X					X		X																								X			X		X	
3K03		X	X	X					X	X																								X	X	X			X		X	
3K04																														X		X		X	X		X	X	X	X	X	
3K05	X			X																														X	X				X		X	
3K06							X																							X		X		X	X		X	X	X	X		
3K07										X		X																					X	X					X	X		
3K08					X	X	X					X																									X	X	X	X		
3K09							X					X																				X					X	X	X	X		
3K10				X				X		X			X																						X				X	X		
CK01								X														X									X							X		X		
CK02							X		X																														X	X	X	
CK03													X			X	X	X							X		X		X		X	X							X		X	
CK04							X														X									X		X					X			X	X	
CK05							X												X											X		X					X		X		X	
CK06																					X									X					X	X		X		X		
CK07																														X							X		X		X	
CK08																														X		X						X	X	X		
CK09								X		X																								X	X					X	X	
CK 10																														X		X		X							X	
CK11	X					X	X					X	X																							X		X	X	X	X	
CK12													X							X	X	X													X		X			X		
CK13								X																						X	X					X	X				X	
CK14										X		X										X									X					X					X	
CK15				X									X								X									X						X		X	X		X	
CK16	X	X	X	X	X	X	X			X		X																									X	X			X	
CK17											X				X	X	X	X					X	X	X	X	X	X	X		X		X					X			X	
CK18											X			X	X		X	X					X	X	X	X	X	X	X		X	X	X		X				X	X	X	
CK19											X			X	X								X	X	X		X		X	X		X	X		X				X		X	
CK20																													X		X			X							X	
CK21																												X		X		X							X			X

Гарант
освітньо-професійної програми

Оксана ДЖУС

**5.Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами
освітньо-професійної програми**

	O1	O2	O3	O4	O5	O6	O7	O8	O9	O10	O11	O12	O13	O14	O15	O16	O17	O18	O19	O20	O21	O22	O23	O24	O25	O26	O27	O28	O29	O30	O31	O32	O33	O34	O35	O36	O37	O38	O39	O88		
PR1							X	X		X		X																		X			X	X					X	X		
PR2			X							X		X																					X	X	X			X	X	X		
PR3			X					X					X			X	X		X	X										X					X				X	X		
PR4																					X									X		X				X		X		X		
PR5							X	X	X																											X	X			X	X	
PR6	X		X			X													X		X										X					X	X				X	
PR7	X	X	X	X		X																																X		X	X	
PR8								X					X				X				X									X	X	X	X				X		X		X	
PR9								X																							X					X	X		X	X	X	
PR10							X	X													X							X		X		X	X			X	X		X		X	
PR11							X	X																							X					X					X	
PR12											X			X	X						X	X	X	X		X	X	X	X		X	X									X	
PR13							X	X																							X				X	X			X		X	
PR14																																					X	X	X		X	
PR15						X	X			X																								X	X			X	X	X	X	
PR16		X	X	X						X			X																						X			X			X	
PR17			X							X																								X	X						X	X
PR18													X			X	X	X	X	X					X		X					X						X			X	
PR19											X			X	X							X	X	X		X	X	X	X		X							X			X	
PR20													X	X								X	X	X		X	X	X				X								X	X	
PR21																			X						X		X		X		X			X				X			X	
PR22							X	X													X						X				X						X			X	X	
PR23					X							X																											X	X	X	
PR24										X		X	X																							X			X		X	
PR25	X	X		X		X			X	X		X																								X		X		X	X	

Гарант
освітньо-професійної програми

Оксана ДЖУС